

Ferdynand Pasternak

O. Polikarp (Stefan) Sawicki O. S. P.
(1909-1949)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 14/3-4, 305-306

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**MATERIAŁY DO HISTORII NAUKI
I LITERATURY PRAWA KANONICZNEGO W POLSCE**

O. Polikarp (Stefan) Sawicki O. S. P. (1909—1949)

Do grona dobrze zapowiadających się a przedwcześnie zmarłych kanonistów polskich okresu wojennego i powojennego zaliczyć należy O. Polikarpa Sawickiego z zakonu OO. Paulinów, którego dorobek naukowy zasługuje na uwagę, a sama jego postać — na krótki chociaż szkic biograficzny.

Urodził się 1. III. 1909 r. we wsi Sawice-Bronisze, powiat Sokołów Podlaski, w parafii Paprotna diecezji Siedleckiej. Gimnazjum rozpoczął w Sokołowie Podlaskim (1919—1924) a wstąpiwszy następnie do Juwenatu OO. Paulinów — kontynuował je w Gimnazjum św. Jacka w Krakowie (1924—1928), by w końcu po odbyciu rocznego nowicjatu ukończyć je w Gimnazjum im. Nowodworskiego w Krakowie (1929—1931) egzaminem dojrzałości z wynikiem celującym.

W latach 1931—1934 studiował filozofię i teologię w Instytucie Teologicznym Księży Misjonarzy na Stradomiu w Krakowie uwieńczone święceniami kapłańskimi 30. IX. 1934 r. w Krakowie.

Wykazując duże zdolności, pracowitość i zapał do pracy naukowej — po przyspieszonych nieco święceniach kapłańskich — skierowany został przez przełożonych zakonnych na dalsze studia do Rzymu, gdzie w latach 1934—1937 uzyskał doktorat z prawa kanonicznego „summa cum laude” na Uniwersytecie Gregoriańskim. Jego rozprawa doktorska, napisana w języku łacińskim, „De missa conventuali in capitulis et apud religiosos — historice-canonice-liturgice” wydana została drukiem w Krakowie w 1938 roku wraz z dodatkiem „De missa conventuali in ordine S. Pauli I Eremitae” (s. 4 nlb., VI, 161) i zdobyła sobie duże uznanie wśród kanonistów i liturgistów ze względu na swoją wysoką wartość naukową, sumienne i źródłowe, prawie monograficzne opracowanie tego tematu.

Po powrocie ze studiów rzymskich O. Polikarp Sawicki pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji w zakonie Paulinów — był m. in. delegatem (dyskretem) na Kapitułę Generalną w 1937 r., prefektem kleryków w Krakowie na Skałce (1937—1938), zaś w roku 1938 przeniesiony na Jasną Górę — rozpoczął tamże od września 1939 r. wykłady prawa kanonicznego, liturgiki i wybranych zagadnień z teologii moralnej w Instytucie Teologicznym OO. Paulinów na Jasnej Górze, które prowadził przez cały czas wojny aż do roku 1946. W międzyczasie od roku 1940 do 1947 pełnił funkcję bibliotekarza Biblioteki i Archiwum Jasnogór-

skiego, dając duży wkład w ich uporządkowanie i skatalogowanie. Niestety, ciężkie warunki wojenne oraz żmudna i wyczerpująca praca naukowa, dydaktyczna i bibliotekarska nadszarpnęły jego zdrowie, powodując ciężkie schorzenia dróg oddechowych (astma) i prowadząc — mimo długiego leczenia w latach 1947—1949 — do gruźlicy płuc, która ostatecznie stała się powodem jego przedwczesnej śmierci. Zmarł w szpitalu w Warszawie 16. XII. 1949 r. a następnie przewieziony do Częstochowy pochowany został na Jasnej Górze 19. XII. 1949 r.

Oprócz zainteresowań czysto kaninistycznych — O. Polikarp Sawicki przejawiał także zainteresowania socjologiczne i historyczne, o czym świadczą jego artykuły popularno-naukowe zamieszczone w czasopiśmie: *Homo Dei*, *Przewodnik Katolicki*, *Pro Christo*, *Posłaniec Serca Jezusowego* w latach 1934—1938. Przez kilka lat w czasie niemieckiej okupacji był wykładowcą w Instytucie Wyższej Kultury Katolickiej w Częstochowie, prowadził także w tym okresie wykłady zleczone z prawa kanonicznego na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego w jego tajnych „kompletach” w Częstochowie. Pracował również przez wiele lat w diecezjalnym Sądzie Biskupim w Częstochowie jako obrońca węża małżeńskiego. Przygotowywał wreszcie pracę habilitacyjną p. t. „Udział Polaków w soborze Trydenckim”, która pozostała w maszynopisie. Wśród pozostawionych w maszynopisach pomniejszych prac i artykułów — wiele z nich dotyczy kwestii liturgicznych a także interesującej go dziedziny prawa zakonnego.

Niestety — ciężkie warunki okupacji a następnie postępująca choroba nie pozwoliły na rozwinięcie się w pełni, tak dobrze zapowiadającej się działalności naukowej O. Sawickiego, a przedwczesna śmierć przerwała ją nieoczekiwanie w rozkwicie jego sił twórczych. Mimo to wszakże — opublikowane przez niego dzieło „*De missa conventuali*”, dostępne ze względu na język łaciński także i kanonistom zagranicznym i często przez nich cytowane, oraz wymieniona wyżej szeroka działalność dydaktyczno-sądowa, jest dostatecznym tytułem do tego, aby wzmianka o nim znalazła się w szkicach biograficznych polskich kanonistów.

O. F. Pasternak Z. P.

Ks. Kurezyński Piotr-Kazimierz (1908—1942)

Urodził się w dniu 31 stycznia 1908 r. w miejscowości Siewierz w powiecie zawierciańskim (dawnym będzińskim). Rodzice jego Jan i Marianna z d. Kubisów zajmowali się rolnictwem, a ponieważ dochód z gospodarstwa nie był wystarczającym na utrzymanie wielodzietnej rodziny, dlatego ojciec prowadził nadto zakład bednarski.

We wrześniu 1916 r. zaczął uczęszczać do 5-cio klasowej publicznej szkoły powszechnej w rodzinnej miejscowości. Szkołę tę ukończył w 1921 r., a następnie wstąpił do gimnazjum w Zawierciu. Świadectwo dojrzałości w tymże gimnazjum otrzymał w 1927 r. W latach gimnazjalnych należał do Sodalicii Mariańskiej młodzieży tamtejszego gimnazjum i brał udział w ogólnopolskim zjeździe tego stowarzyszenia w Wilnie.

Po ukończeniu szkoły średniej zwrócił się z prośbą o przyjęcie do Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie, gdzie został